

۱-۲. گزیده‌ای از سیاست نامه و قابوس نامه، گزینش جعفر شعار، نرگس روان پور، چاپ هشتم، ۱۳۷۶، تهران، دانشگاه پیام نور، ۲۰۲ صفحه.

سیاست نامه و قابوس نامه از متون معتبر نثر فارسی هستند و علاوه بر نثر شیوا و ممتاز در زمره متون تعلیمی ادب فارسی قرار دارند. زبان و قلم شارحان-شعار و روان پور- نیز برای دانشجویان روان و قابل فهم است. شارحان توضیحات متن را با رعایت قواعد نگارش و ویرایش بیان کرده‌اند. همچنین متن اصلی را نیز با استفاده از نشانه گذاری خواناتر و قابل فهم تر ساخته‌اند.

حروف چینی، صفحه آرایی و صحافی کتاب مقبول و مطلوب است. البته جلد کتاب می‌توانست مناسب تر باشد؛ هر چند تمام کتاب‌های دانشگاه پیام نور با همین شیوه منتشر می‌شوند.

حجم کتاب تقریباً متناسب با تعداد واحدهای درسی است. به نظر می‌رسد ظرفیت زمانی با محتوای کتاب همخوان باشد. اگر شرح‌ها را نادیده بگیریم، متن چندان حجمی ندارد.

کتاب به رغم اینکه تا سال ۱۳۷۶ هشت چاپ را پشت سر نهاده؛ در چاپ‌های متفاوت تغییرات چندانی نکرده است.

انتخاب‌هایی که از متن اصلی شده مناسب است؛ اما گزینشگران می‌توانستند چند بخش پیشنهادی بدون توضیح را نیز ضمیمه سازند تا این دو کتاب بهتر شناخته شوند. مؤلفان کتاب را به دو بخش کلی و هر بخش را به هشت بخش تقسیم کرده‌اند. همخوانی میان فهرست و بخش‌ها وجود دارد.

میان مطالب این کتاب با سرفصل‌ها همپوشی کامل دیده نمی‌شود. مثلاً درباره مسائل سبکی فقط چند سطر گفته شده و مؤلفان به توضیحی کلی، بدون ارائه مصادیق اکتفا کرده‌اند و به آثار دیگر هم سبک نظیر *کشف‌الاسرار*، *اسرار التوحید*، *تذکره الاولیا* و... نیز اشاره نشده است.

به هر حال این گزیده کاری درخور و ارزنده است و در دوره کارشناسی زبان و ادبیات فارسی قابل تدریس است. هرچند متن از متون کهن است، توضیحات شارحان کم و بیش به روز و با زبان امروز سازگار است. از ویژگی‌های بارز این کتاب داشتن راهنمای مطالعه کتاب، طرح هدف‌های کلی و هدف‌های رفتاری است. طرح پرسش‌ها و آوردن پاسخ‌نامه نیز از نوآوری‌های کتاب است و معمولاً در آثار مشابه این خصوصیت دیده نمی‌شود.

روش کتاب این گونه است که پس از هر متن توضیحات لازم می‌آید و سپس خودآزمایی‌های ویژه هر بخش مطرح می‌شود. این انتظام و انسجام از ویژگی‌های ممتاز کتاب است.

محور اصلی کار دو منبع *سیاست‌نامه* و *قابوس‌نامه* و توضیح لغات و شرح مشکلات با بهره‌گیری از توان ذهنی و نیز فرهنگ لغات است. توضیحات خوب و رساست. برای نمونه صفحات ۷۲-۷۳، ۱۱۲، ۱۱۳، ۱۱۴، ۱۱۵، ۱۱۶، ۱۲۴، ۱۲۵، ۱۲۸، ۱۴۸، ۱۴۹ و... را می‌توان مثال زد. در طول کار لغات بدون ذکر منبع توضیح داده

شده‌اند. گاه نیز نظر دیگر شارحان ذکر شده است. چنان که در صفحه ۱۱۵ که نظر

دکتر غلامحسین یوسفی مطرح شده است.

هرچند در ذکر معانی لغات به منابع اشاره نشده است، اما معانی جز مواردی اندک و

قابل اغماض دقیق و مطلوب است. کتاب بادر نظر گرفتن پیشنهادهای ذیل شکل

مطلوب‌تری خواهد داشت:

۱. بازنگری کتاب، آن را مطلوب‌تر خواهد ساخت؛
۲. می‌توان نمونه‌های برخی از منابع که در سرفصل‌ها آمده است، مانند *اسرار التوحید، تذکره الاولیا* و... را به این اثر افزود؛
۳. منابع جدید و آثار تازه در این زمینه معرفی شوند؛
۴. در طول شرح، منابع و مآخذ با دقت ارائه شوند؛
۵. برخی نکات توضیح داده شده دستوری بازنگری شوند؛
۶. با جلدی مناسب‌تر و نیز حروف چینی بهتر به چاپ برسد؛